

РОЗДІЛ 1

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ

УДК 330.341.1

Багмет К. В.

кандидат економічних наук

ІНСТИТУЦІЙНІ ВЗАЄМОДІЇ: ТЕОРІЯ І МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

У статті представлено критичний аналіз підходів до визначення інституційних взаємодій. Розглянуто класифікації інститутів, які пропонуються для структурування інститутів і пояснення взаємодій, що між ними відбуваються. У межах чотирирівневої системи інститутів, запропоновано структурувати їх за характеристиками впливу на соціально-економічну систему. Викладено підхід, що пояснює інституційні взаємодії, стійкість та мінливість інституційних структур. Виокремлено вертикальні та горизонтальні взаємодії в інституційній системі.

Ключові слова: інститут, інституційні взаємодії, інституційні зміни, інституційне середовище, стійкість інституційної структури, мінливість інститутів, вертикальні та горизонтальні інституційні взаємодії.

Постановка проблеми. Нині значна кількість країн переживає не просто період заміни одних економічних механізмів іншими, відбуваються значно більш глибокі процеси – процеси становлення нової інституційної структури. З огляду на характер змін, що нині відбуваються у соціальній сфері, можна стверджувати, що підходи, розроблені в межах інституційної теорії, точніше в межах неінституціоналізму, можна вважати найбільш адекватним методологічним підґрунтям для дослідження трансформацій цієї сфери національної економіки та вироблення рекомендацій щодо її державного регулювання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Доробок інституціональної теорії, створений Д. Норттом [3], О. Уільямсоном [4], Дж. Ходжсоном [5] та ін., нині суттєво розвинений. Зокрема, загальні теоретичні рамки дослідження інституційних взаємодій запропоновані Дж. Роналдом [9]. Ґрунтовні дослідження інституційних взаємодій у сфері охорони довкілля на міжнародному рівні представлені Т. Герінгом і С. Обертюрмом [6; 7]. Аналіз інституційних взаємодій через трансформацію інституційних систем представлений Г. Клейнером [1].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значний обсяг досліджень у сфері нової інституційної економіки залишається без відповіді низка питань (чи, навпаки, мають декілька інколи суперечливих відповідей). На цьому зосереджують увагу як на факторі, що ускладнює емпіричні дослідження у цій сфері [8]. Одним із таких є визначення причин та закономірностей інституційних змін. Відповідь на це питання є ключем до вироблення стратегії та тактики державного регулювання процесу становлення нових інститутів для досягнення економічного зростання та соціального прогресу. У цьому контексті питання взаємодій інститутів різних типів, взаємозв'язків між різними рівнями в інституційній системі, її стійкості та мінливості є досить актуальним. Відповіді на ці питання є не лише потребою теорії. Нормативна економіка потребує ґрунтовної бази для рекомендацій, оскільки трансформаційні процеси для більшості країн не закінчено. Більше того, у сучасних умовах інституційні зміни є іманентною рисою розвитку суспільства

Мета статті полягає у дослідженні сутності та механізму інституційних взаємодій як фактора та рушійної сили інституційних змін.

Виклад основного матеріалу дослідження.

У наших обґрунтуваннях інституційних взаємодій ми виходимо із твердження Д. Норта, що напрями інституційних змін формуються взаємодією між інститутами та організаціями [3]. Приймаючи тезу, що імпульс інституційних змін задається саме інституційними взаємодіями, розумієш, що вивчення останніх зміщується у центр досліджень, оскільки може пояснити низку теоретичних питань, зокрема як саме інститути впливають на економічний розвиток і зростання, а також у який спосіб необхідно формувати (змінювати) інститути для досягнення економічного та соціального прогресу.

Передусім зазначимо, що ми керуємося визначенням інститутів, запропонованим Д. Норттом: «Інститути – це всі форми обмежень, створених людьми з метою надати певну структуру взаємодіям між людьми» [3, с. 18].

Передусім слід визначити загальні теоретико-методологічні питання, що постають у процесі дослідження інституційних взаємодій: 1) Як пов'язані між собою інститути в соціально-економічній системі? Чи можна говорити про систему інститутів чи існує просто сукупність? 2) Які типи взаємодій зумовлюють інституційні зміни, наскільки можна на них впливати? 3) Як залежить швидкість інституційних змін від взаємодій між інститутами? 4) «Інститути – Взаємодії – Зміни». Що має стати об'єктом регулювання?

Для відповіді на ці питання зупинимося на аналізі положень, які можуть стати підґрунтям подальших досліджень.

Для ідентифікації та характеристики інституційних взаємодій необхідно визначитися з типами інститутів, із класифікацією, яка б дала можливість найбільш повно описати інституційні взаємодії, принаймні структурувати їх за певними загальними ознаками.

З усіх відомих підходів, що пояснюють причини та закономірності інституційних змін, зупинимося на найбільш цілісному підході, запропонованому Дж. Роналдом [9]. Досліджуючи інституційні зміни, він ставить питання відповідності класифікації інститутів, адже справедливо вбачає у цій класифікації концептуальну основу для розуміння взаємодій між різними інститутами, а в останніх – ключ до розуміння функціонування економічної системи у цілому.

Дж. Роналд аналізує два загальних підходи до класифікації інститутів: функціональний та макросистемний. Справедливо виділяє недоліки функціонального підходу, віддаючи перевагу макросистемному, передусім через те, що останній дає широке уявлення про інституційну структуру суспільства: політичні, юридичні, соціальні та інші інститути, які детально описуються в межах саме макросистемного підходу. Цей підхід, на його думку, забезпечує можливість порівняльного інституційного аналізу та концептуалізації систем інститутів [9].

Дж. Роналд пропонує загальні теоретичні рамки для дослідження інституційних взаємодій, логіка яких ґрунтується на двох принципових теоретичних положеннях:

1) класифікація інститутів, в основі якої лежить їх здатність змінюватися. Відповідно до цієї класифікації, виокремлює інститути, що «швидко рухаються» (Fast-moving Institutions), та інститути, що «повільно рухаються» (Slow-moving Institutions). Для останніх характерні не лише низька швидкість змін, а й поступовий їх характер (соціальні норми, культурні цінності тощо). Інститути, що «швидко рухаються» за Дж. Рональдом – це політичні інститути, які мають потенціал швидких, одномоментних, навіть революційних змін, менш «швидкі» – це правові інститути [9];

2) існують не просто сукупності чи набори інститутів, а їх системні послідовності (системи), в яких один інститут доповнюється іншими. Така «конструктивна» особливість інституційної системи пояснює складність, а інколи неможливість заміщення одного інституту іншим.

На основі цих теоретичних положень Дж. Роналд пропонує розглядати інституційні зміни як взаємодію між інститутами, що «швидко змінюються», зокрема культурою, та інститутами, що «повільно розвиваються», такими як політичні та юридичні інститути [9]. Ця пропозиція є, на нашу думку, досить цікавою. Однак дозволимо собі поставити деякі питання до окремих теоретичних положень та висновків Дж. Рональда, аби дійти спільного розуміння механізму інституційних взаємодій.

Питання до класифікації інститутів

Класифікаційна ознака «здатність змінюватися» і відповідний поділ інститутів на «швидко» і «повільно» змінювані, на нашу думку, є не зовсім чіткими і зрозумілими в контексті завдання, яке із самого початку ставилося: структурувати інститути так, щоб, зрозумівши взаємодії між ними, пояснити інституційні зміни.

Швидкість є відносною не лише у фізиці. В економіці все частіше говорять про прискорення процесів змін. У сучасному світі глобалізації та інновацій швидкість культурних змін може бути цілком зіставною зі швидкістю змін політичних. Темпи оновлення знань нині є значними, що зумовило зростання людського капіталу. Останній забезпечив зростання частки продуктивності праці в 1960–1990 рр. з 22% до 45% порівняно із середньою величиною продуктивності праці в 1990 р. Також дві третини впливу на зростання рівня продуктивності праці відносять до безпосередньої дії сфери освіти, а одну третину зростання відображає вплив технічного прогресу в суспільстві [2].

Говорячи про невизначеність швидкості змін як критерію класифікації, ми маємо на увазі не стільки відсутність певних кількісних орієнтирів, скільки ґрунтовного теоретичного пояснення,

чому поділ інститутів саме за критерієм «швидкість змін» є принциповим моментом, що пояснює інституційні взаємодії. Після більш детального аналізу можемо припустити, що пропозиція досліджувати взаємодію між інститутами культури та політичним інститутами могла би бути висунута без прив'язки до класифікації інститутів за здатністю до змін.

Окрім того, Дж. Роналд, відчуваючи певну обмеженість запропонованої ознаки для характеристики особливостей інститутів, що пояснюють взаємодію, поряд зі швидкістю змін, говорить про їх неперервність. Хоча остання не введена як ознака класифікації інститутів, Дж. Роналд концентрує на ній увагу, зазначаючи, що інститути, які змінюються повільно і безперервно, мають вплив на інститути, що швидко рухаються, у разі «накопичення» невідповідності між ними та створення достатнього тиску, порівнюючи процеси інституційних взаємодій із тектонічними процесами. Можливо, саме неперервність є визначальним фактором накопичення «критичної маси невідповідності» між окремими інститутами, яка проковує зміни?

Отже, дослідження інституційних взаємодій як фактора, що пояснює інституційні зміни, є досить актуальними. Результатом цих досліджень можуть бути відповіді на низку питань, що нині створюють теоретичні суперечності й незрозуміленості та ускладнюють проведення емпіричних досліджень. Проте пояснення інституційних взаємодій як взаємодій інститутів двох типів – «швидко та повільно змінюваних» – є дещо обмеженим. У межах цього підходу досить складно знайти відповіді на такі питання: чи є зворотний вплив у процесі взаємодії «швидких» та «повільних» інститутів? Чи існують взаємодії між інститутами одного типу, наприклад швидкозмінними, і як вони впливають на інституційні зміни?

Дещо інший підхід, що намагається певним чином структурувати інститути і на цій базі пояснити інституційні взаємодії, запропоновано Г. Клейнером. Пропонується ідея «протоінститутів». Еволюція соціально-економічних інститутів розглядається як результат взаємодії «протоінститутів – особливих базових інститутів, що утворюють інституційний генофонд економіки» [1, с. 11]. Такий підхід є цікавим, особливо з історичного погляду на процеси формування інституційної структури, інституційних змін, проте потребує подальшого опрацювання, зокрема емпіричних досліджень, можливо, на матеріалах транзитивних економік, які мають певні результати у формування інституційної структури. На разі не зовсім зрозуміло, як ідея «двох чи більше протоінститутів» може бути застосована для вироблення рекомендацій щодо регулювання інституційних змін в економіках, що перебувають у стані зміни інституційної структури.

Що являє собою система інститутів?

Ідея «систем інститутів» та пов'язані з нею ідеї комплементарності інститутів не є новими. Дж. Роналд пояснює наявність інституційних взаємодій наявністю систем інститутів, хоча не дає їх характеристики.

Цікавий із методологічного погляду підхід до пояснення системних особливостей інститутів запропоновано Г. Клейнером. Згідно із цим підходом, інститут є системою норм, що включає обов'язкові, поєднані між собою п'ять типів норм: базисні норми (ядро інституту), додаткові норми, допоміжні інструктивні підтримуючі норми (фор-

нують механізми моніторингу і контролю дотримання норм), когнітивні норми (регулюють процес сприйняття інституту різними суб'єктами) і сукупність інститутів утворюють інституційну систему – окрему підсистему соціуму. Висловлюються пропозиції щодо моделювання інститутів та інституційної системи у цілому [1].

Характеристиками інституційної системи Г. Клейнер визначає поширеність у соціально-економічному просторі та щільність інституційного середовища (середня кількість інституціолізованих норм, дотримання яких є обов'язковим або бажаним для інституційного суб'єкта). Щільність характеризує стан інституційної системи, а насиченість інститутами соціально-економічного простору – положення інституційної підсистеми у цьому просторі [1, с. 45]. «Для кожного періоду розвитку суспільства існує своя оптимальна пропорція між регулятивними та конструктивними інститутами, притаманна їй оптимальна ступінь інституційної щільності у цілому» [1, с. 47–48]. Питання визначення оптимальної пропорції та оптимального ступеня щільності є досить цікавим як із теоретико-методологічного, так і з практичного погляду. Проте ані пропорція, ані інституційна щільність, на нашу думку, не пояснюють інституційні зміни і не дають інформації про якість інститутів (чи інституційної структури у цілому), на основі яких визначено ці параметри.

Наголошуючи на важливості досліджень інституційних взаємодій, ми пропонуємо підхід, що передбачає вивчення останніх, на основі ієрархічного принципу – виділення рівнів в інституційній структурі. У межах підходу «чотирьох рівнів соціального аналізу», запропонованого О. Уільямсоном, [10, с. 596.], представлена рівнева структура інституційної системи з прямими та зворотними зв'язками. Кожен рівень виокремлюється за трьома характеристиками: 1) рівнем впливу на діяльність економічних суб'єктів; 2) частотою змін інститутів на кожному рівні; 3) метою інститутів, що функціонують на відповідному рівні. Як бачимо, часова характеристика змін інститутів також присутня, проте на відміну від Дж. Роналда вона є радше додатковою характеристикою, ніж основною класифікаційною ознакою.

Згідно із цим підходом, інституційна структура складається з чотирьох рівнів. I рівень – каркас, інституційна оболонка (embeddedness), в яку вбудовуються всі решта інститутів різних типів і рівнів. Це найвищий рівень, представлений неформальними інститутами (звичаї, моральні і релігійні норми, традиції тощо), для яких характерна незначна частота змін, переважно спонтанного характеру. Мета інститутів, представлених на цьому рівні, як правило не ідентифікується [10, с. 597].

II рівень – інституційне середовище, яке визначає формальні «правила гри». На цьому рівні зосереджено базові інститути (права власності, правові інститути, влада тощо), що спільно з інститутами першого рівня формують стійку структуру. Частота змін є вищою порівняно з першим рівнем [10, с. 598].

III рівень – управління – узгоджує управлінські структури з транзакціями. Мета інститутів цього рівня – надати права структурам управління. Зміни інститутів, віднесених до третього рівня, є більш частими порівняно з двома попередніми [10, с. 599]. Саме третій рівень пов'язується з транзакційними витратами, тобто зміни інститутів на цьому рівні здійснюються з урахуванням потреби мінімізації транзакційних витрат. Власне, сам О. Уільямсон цей рівень аналізу іменує «рівнем теорії транзакційних витрат» (transaction cost economics) [10, с. 597].

IV рівень – розподіл та використання ресурсів. Інститути цього рівня надають «право маржинальних умов – marginal conditions right» – правила і вимоги, прописані в контрактах (кількісні параметри, ціни тощо), що дають змогу досягти необхідного рівня ефективності, зміни яких є постійними.

Рівнева структура інститутів є, на нашу думку, вихідним пунктом для розуміння інституційних взаємодій. Характер впливу інститутів один на одного та соціально-економічну систему в цілому, віднесених до різних рівнів, очевидно, буде різним, по-перше, за масштабом впливу (кількість економічних агентів, на взаємодію між якими впливає інститут), по-друге, за тривалістю впливу. Як видно зі схеми (рис. 1), чотири сфери, розміщені у спосіб, де інститути I рівня задають межі для взаємодій усередині інституційного середовища. II і III рівні ми розуміємо як такі, де реалізуються свідомі цілеспрямовані інституційні зміни.

Розміщення інститутів IV рівня (рис. 1) свідчить про те, що вони зазнають впливу і безпосередньо пов'язані як з інституційним середовищем (II рівень), так і зі структурами управління (III рівень). Оскільки положення інституту описується двома координатами – тривалістю та масштабом впливу, – стійкість буде залежати від цих двох факторів: стійкість інституту буде тим вищою, чим на більшу кількість економічних агентів він має вплив і чим тривалішим буде цей вплив. Ступінь його взаємодії з іншими інститутами буде також високою. Проте, з іншого боку, значна кількість факторів впливу та численні зв'язки у системі провокують зміни у самому інституті, у способах його взаємодії. Цим самим розвивається здатність інституту змінюватися відповідно до потреб. У цьому проявляється діалектичний зв'язок інституційної стійкості та мінливості. Отже, формування будь-якого інституту, його «запуск» в інституційній структурі має на меті досить тривале, стійке його функціонування, проте об'єктивність процесу розвитку вимагає його постійних змін, постійного переналаштування і, можливо, повної заміни. Саме цю здатність інституту ми розуміємо як основний фактор інституційної якості.

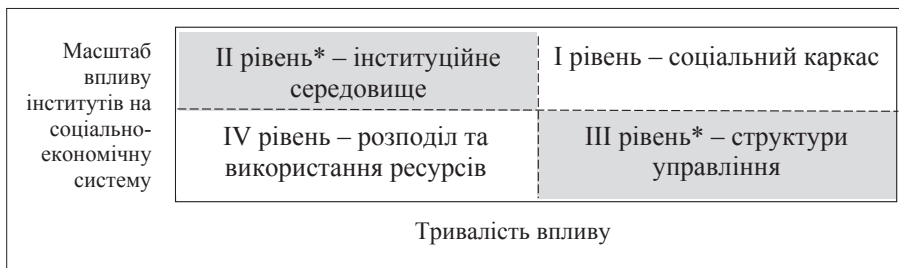

Рис. 1. Інститути, структуровані за характеристиками впливу на соціально-економічну систему

* Рівні, на яких, згідно з О. Уільямсоном, оперує «нова інституційна економіка» [10]

Джерело: розроблено автором

Стійкість інституту та інституційної структури, частиною якої він є, залежить від того, з якою кількістю інститутів, віднесених до різних рівнів, він взаємодіє у процесі свого функціонування. Так, якщо інститут, що діє на четвертому рівні, постійно «звертається» до норми чи правила I рівня, остання має значний запас стійкості.

Якщо йдеться про створення (перенесення) нового для економіки інституту, його дієвість буде залежати від наявності на інших рівнях цілком самостійних інститутів, які в процесі взаємодії сформують стійкі зв'язки з ним. Так, прикладом може бути створення антикорупційних інститутів, які дуже часто виявляються нежиттєздатними передусім через відсутність того, що має назву «нульова терпимість до корупції» – моральної норми, яка унеможливує більшість дій, що провокують корупцію (інститут I рівня). Формування такого типу норми, як правило, має йти двома шляхами: 1) через створення відповідних структур управління (III рівень), що «примують» до виконання відповідних норм і правил; 2) через розширення кількості інститутів IV рівня, що використовують цю норму (інститути формальної та неформальної освіти, інститути громадянського суспільства тощо) для її інституціалізації і формування стійких взаємодій у чинній інституційній структурі. Перший шлях пов'язаний із більшими трансакційними витратами й у будь-якому разі має доповнюватися другим, інакше створюються передумови для формування рентоорієнтованої поведінки і фактичного «відторгнення» інституту.

Отже, характер інституційних взаємодій формує такі характеристики інституційної структури, як стійкість і мінливість. Стійкість інституційної структури розглядаємо як збереження властивостей інститутів, що її формують, стану та взаємодій між ними протягом тривалого проміжку часу. Мінливість інституційної структури характеризує зміну властивостей інституту, його здатність до взаємодій в інституційній структурі, яка постійно змінюється.

Виникають питання: що саме являють собою інституційні взаємодії та як можна описати процес взаємодій з огляду на складність інституційної структури сучасної економіки?

У викладенні цього питання необхідно звернутися до позиції Д. Норта, який акцентував увагу на тому, що агентами інституційних змін є організації. Причому інституційні рамки визначають, які саме організації виникають та як вони розвиваються. Але, своєю чергою, й організації впливають на процес зміни інституційних рамок.

З огляду на розуміння ролі організацій і інститутів, можна говорити, що інституційні взаємодії опосередковуються організаціями. Наявність організації як своєрідного провідника взаємодій є, на нашу думку, обов'язковою, оскільки саме організація виступає економічною одиницею координації взаємодій, для якої, власне, і створюються інститути. Саме наявність організації як посередника у теоретичному дослідженні взаємодій інститутів пояснює появу опортуністичної

поведінки. Отже, інституційні взаємодії ми розуміємо як процес впливу інститутів один на одного, що опосередковується через організації та зумовлює поступову та неперервну їх зміну.

Враховуючи функції інститутів, представлених на кожному рівні, та їх взаємодії один з одним, інституційну сукупність можна представити як систему (рис. 2). Елементами системи є інститути різних рівнів (за класифікацією О. Уільямсона), що функціонально поєднані між собою. Зв'язки між елементами у системі формуються взаємодіями між окремими інститутами.

Базовою ланкою цієї системи є інститути IV рівня. Для інститутів цього типу характерна як вертикальна (між рівнями), так і горизонтальна (в межах одного рівня) взаємодія, тоді як для інститутів III та II рівнів горизонтальна взаємодія є необов'язковою. Саме цей тип інститутів є елементом, через який забезпечується зворотний зв'язок – вплив інститутів нижчого рівня на інститути вищого рівня. Якісний зворотний зв'язок може бути забезпечений лише у разі розвиненості саме базових елементів – інститутів IV рівня.

Поява нового для системи інституту означає його «підключення» до взаємодій – створення додаткового ланцюга зав'язків з іншими інститутами. Тобто коли йдеться про процес цілеспрямованого створення інституту, завданням, яке має не менше значення, ніж конструювання самого інституту, є створення та налагодження його взаємодій з іншими інститутами. Так, інститут медичного страхування пов'язаний з інститутом страхування, інститутом соціальних гарантій (регулювання мінімального рівня доходів), інститутом державного фінансування охорони здоров'я тощо. Чи, наприклад, інститут зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (III рівень) може діяти за умови створення стійких зав'язків з інститутом внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (IV рівень), інститутами базової (середньої) освіти, ринку праці, інститутом освітніх стандартів, академічної доброчесності, інститутами фінансового забезпечення тощо.

Відсутність стійкого зв'язку з одним з елементів порушує стійкість системи у цілому. Чим більше зав'язків у цьому ланцюгу відсутні, тим менш стійким та ефективним буде впроваджений інститут. Отже, така «неповна» система взаємодій нівелює ефекти, які, можливо, забезпечує запроваджений інститут. Оцінивши його результатив-

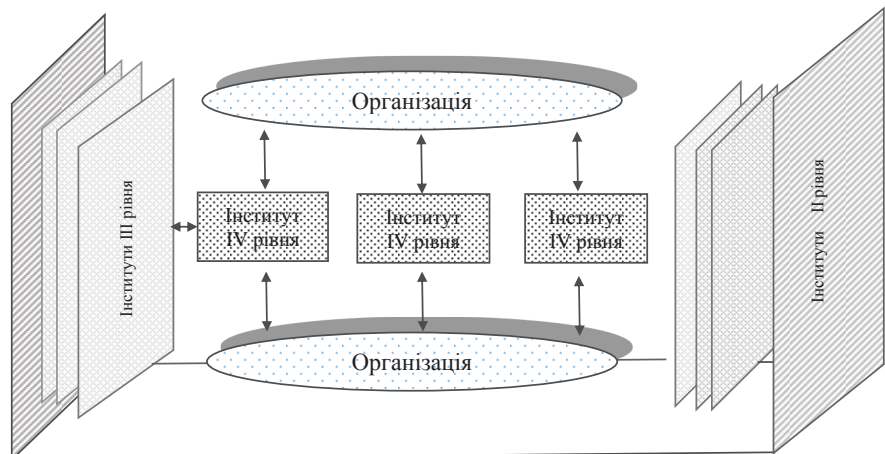

Рис. 2. Інституційні взаємодії в чотирирівневій інституційній системі

Джерело: розроблено автором

ність через співвідношення показників інституційної якості з транзакційними витратами, можемо судити про ефективність функціонування інституційної системи.

Відсутність взаємодії між інститутом, що впроваджується, й окремими елементами системи не означає відсутність відповідного інституту-партнера. Це може бути пов'язане з низькою здатністю останнього змінюватися, тому відсутність у функціоналі чинних інститутів відповідної норми, що забезпечить включення у зв'язки, що створюються, у поєд-

нанні з опортуністичною поведінкою унеможливають інституційні зміни у запланованому напрямі.

Висновки. Отже, коли йдеться про інституційні зміни, мається на увазі цілеспрямовані зміни (впровадження, заміна, вдосконалення) інститутів важливим елементом регулювання цих змін є формування стратегії впливу на взаємодії у чинній інституційній системі. Об'єктами регулювання мають стати передусім вертикальні взаємодії – взаємодія між інститутами, що віднесені до різних рівнів.

Список використаних джерел:

1. Клейнер Г.Б. Эволюция институциональных систем / Г.Б. Клейнер ; ЦЭМИ РАН. – М. : Наука. – 240 с.
2. Крафт Й. Глобализация и развитие инновационной системы национальной экономики / Й. Крафт // Вопросы инновационной экономики. – 2015. – Т. 5. – № 3. – С. 79–94.
3. Норт Д. Институты, институциональные изменения и функционирование экономики / Д. Норт ; пер. с англ. А.Н. Нестеренко. – М. : Начала, 1997. – 180 с.
4. Уильямсон О.И. Экономические институты капитализма : фирмы, рынки, «отношенческая» контракция / О.И. Уильямсон ; пер. с англ. – СПб. : Лениздат, CEV Press, 1996. – 702 с.
5. Ходжсон Дж. Экономическая теория и институты: манифест современной институциональной экономической теории / Дж. Ходжсон ; пер. с англ. – М. : Дело, 2003. – 464 с.
6. Gehring T. Comparative empirical analysis and ideal types of institutional interaction in institutional interaction in Global Environmental Governance. Synergy and Conflict among International and EU Policies, ed. by Sebastian Oberthür and Thomas Gehring, Cambridge, Mass. : MIT Press, 2006. – P. 307–371.
7. Gehring T. The Causal Mechanisms of Interaction between International Institutions / T. Gehring, S. Oberthür // European Journal of International Relations. – Vol 15. – Issue 1. – 2009. – P. 125–156.
8. Kingston C. Comparing theories of institutional change / C. Kingston, G. Caballero // Journal of Institutional Economics. – Vol 5. – Issue 2. – 2009. – P. 151–180.
9. Ronald G. Understanding Institutional Change : Fast-Moving and Slow-Moving Institutions, Studies in Comparative International Development / G. Ronald. – 2004 [Electronic recourse]. – Access mode : <http://eml.berkeley.edu/~groland/pubs/gr3.pdf>.
10. Williamson O.E. The New Institutional Economics: Taking stock, Looking ahead / O.E. Williamson // Journal of Economic Literature. – Vol. XXXVIII. – 2000. – P. 595–613.

Багмет К. В.

кандидат экономических наук

ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫЕ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ: ТЕОРИЯ И МЕТОДОЛОГИЯ ИССЛЕДОВАНИЯ

Резюме

В статье представлен критический анализ подходов к определению институциональных взаимодействий. Рассмотрены классификации институтов, которые предлагались с целью структурировать институты и объяснить взаимодействия, которые между ними происходят. В рамках четырехуровневой системы институтов предложено структурировать их по характеристикам влияния на социально-экономическую систему. Изложен подход, который объясняет институциональные взаимодействия, устойчивость и изменчивость институциональных структур. Выделены вертикальные и горизонтальные взаимодействия в институциональной системе.

Ключевые слова: институт, институциональные взаимодействия, институциональные изменения, институциональная среда, устойчивость институциональной структуры, изменчивость институтов, вертикальные и горизонтальные институциональные взаимодействия.

Bagmet K.

Candidate of Economic Sciences

INSTITUTIONAL INTERACTIONS: THEORY AND METHODOLOGY OF THE STUDY

Summary

The article presents an analysis of approaches to the definition of institutional interactions. The classification of institutes proposed for the purpose of structuring the institutions and explaining the interactions that take place between them is considered. Within the framework of the four-level system of institutes, it is proposed to structure them according to the characteristics of influence on the socio-economic system, the approach, which explains institutional interactions, stability and variability of institutional structures, sets out vertical and horizontal interactions in the institutional system.

Keywords: institute, institutional interactions, institutional changes, institutional environment, stability of institutional structure, variability of institutes, vertical and horizontal institutional interactions.